

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

עין משפט נר מצוה

א [ממי] פ"א מהל' ת"מ
הל"ו טושי"ע י"ד ר"ר רמה
סעיף ו':
שב ב' מ"י פ"א מהל'
ת"מ הלכה ב' סמג
ע"ש יב טושי"ע י"ד סימן
רמה סעיף ג':
שבה ג' ד' מ"י שם הל"א
וסמג שם טושי"ע
י"ד סימן רמו סעיף ד':

תורה אור השלם

1. תנ"ך לבער על פי דרבו
גם כי יזקק לא יסור
משלי כב ו'
2. ולמדתם אחת את
בניכם ללמד בהם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך
וישבתך ובקומך:
דברים יא ט'
3. רק השומר לך ושומר
נפשך מאד פן תשכח
את הדברים אשר ראו
עיניך ופן יסורו מלבבך
כל ימי יחייך והודעתם
לגביך ולבני גיבתי:

4. וישמרתם ללבבך ודברתם
בהם בשבתך בביתך
ובלכתך בדרך ובשבתך
בביתך ובלכתך בדרך
ובקומך:
דברים יא ו'
5. כל הדורך על גזוזן וכל
הדורך על ארבע עד כל
מרחב רגליים לכל
והשורץ השורץ על הארץ
אל תאכלום כי שקץ
הוא: יקרא יא מב'
6. ואת שיער התשואת
דרשך דרש משה והנה
שקץ וקצף על אלעזר
ועל איהרמל בני אהרן
הנותרם לאמה:

7. והתגלה ואת היתק
לא יגלה והסגיר הבחן
את היתק שבעת ימים
שנית: יקרא יג לג'
8. יברסמנה חזיר מיצר
ויו שור' יבעש':
תהלים פ' די'
9. והוא רחום יכפר עון
ולא ישחית ותרפה
לקשיב אפו ולא יעיר כל
התלים עת לח
10. ויאמר ה' אל משה
הנה אנכי בא אליך בעב
לעון בצבור ישמע העם
בדברי עמך וגם כך
יאמינו לעולם ויבד משה
את דברי העם אל ה':
שמות יט ט'

מוסף תוספות

- א. ואמר התם לא פליגי
לא לן הא להו. מוס' שבת
ט': ב. ולשון לוימי דחקו
לפרש כן. מוס' ע"ז יט':
ג. פסוקי המידו ומשנת
איווה מקומן וברייתא
דברי ישמעאל. מוס' שם.
ד. וכו' אנו יוצאים ידי
חובותינו. מוס' הל"א ש'.

תום ר"י הוקן

גיירא. חזן, והשל הוא.
ידך על צוארא דברייך.
כלומר דקדק אחריו שילך
בדרך טובה שאם ילך בה
בוה הזמן כל ימיו ילך
בה דרכי חזן לבער על
פי דרכו, והגלילו בדרך
ראיה לו גם כי יזקק לא
לפני עור לא תתן מכשול

משיטול ידיו ורבי חנינא אמר משיתיר חגורו ומפרש התם הא לן
והא להו וע"כ רבי חנינא א"ע"ג שהיה מאריך ישראל היה מדבר
לתלמידים שלפניו מצבל כדאמר' התם הני חצרין צבלאי כיון דשרו
המנייהו לא מטרחי להו משמע דבני צבל היו רגילין בהסרת חגורה
ומינה קשה מהא דאמר צפרק כילד
מצרכין (ברכות דף מד. ט') דקאמר רב
חסדא אמר על הארץ ועל פיירותיה ורבי
יוחנן עלה על הארץ ועל הפירות
ופריך עלה דרב חסדא אינהו אכלי
ואנן מצרכים ומשני אפיון ומאי
קושיא דלמא רב חסדא שהיה מצבל
מדבר לתלמידים שהיו לפניו מא"י ור'
יוחנן לבני צבל כמו בכל דוכתי וי"ל
דקיס להו דלא הוו צבאותה שעה תלמידי
דרב חסדא מתלמידי א"י ומינהו נראה
לה"ר יתחק דמהייל דכילד מצרכין
ל"ק מידי דשאני ענין אכילה וזכרות
לדין הוא לכל אדם שיצרך לפי המנהג
של מקום שהוא שם אפי' לא היה
מאזומו מקום ולהכי מתמה גמרא
אליבא דרב חסדא שהיה מצבל ו' ולמה
מצרכין על פיירותיה דמשמע היינו
פירות של א"י: (א) יתר עליו תהלים
שמונה ב'. מיהל דע"כ בחומש יש
יותר דאפילו אם יהיו פסוקי תהלים
מג' תצות צללד אינו כ"כ כמו שיש
בחומש. ת"י: (א) צריבא ציימי.
פירש צקונטרס ימי השבת כלומר שני
ימים מקרא ולני ימים משנה ושני
ימים גמרא וכן נהירא דא"י אחמי
היה מני למיפרך מן ידע כמה ימי
וג"ל לפרש בכל יום ויום עצמו ישלש
על כן מיקן צסדר רב עמרם גאון
כמו שאנו נוהגים בכל יום קודם
פסוקי דמרה לומר מקרא ומשנה
וגמרא ור"ת פ"י שאנו סומכין אהא
דאמרין צסנהדרין (דף מד. ט') צבל
צלוה צמקרא צמנהו וצמנהו דגמרת
צבל צלוה צמנהו:

היה אמינא (ל) לשמן גירא בעיניך א"ל רבא
לר' נתן בר אמי אדידך על צוארי דברייך
משיתסר ועד עשרים ותרתי ואמרי לה
מתמני סרי עד עשרים וארבעה כתנאי
יחנוך לער על פי דרכו ר' יהודה ורבי
נחמיה חד אמר משיתסר ועד עשרים
ותרתיין חד אמר מתמני סרי ועד עשרים
וארבעה: עד היכן חייב אדם ללמד את
בנו תורה אמר רב יהודה אמר שמואל בגון
זבולון בן דן שלימדו אבי אביו מקרא ומשנה
ותלמוד הלכות ואגדות מיתבי למדו מקרא
אין מלמדו משנה ואמר רבא מקרא זו תורה
כובולון בן דן ולא כובולון בן דן כובולון בן
דן שלימדו אבי אביו ולא כובולון בן דן
דאילו התם *מקרא משנה ותלמוד הלכות
ואגדות ואילו הבא מקרא לבד ואבי אביו מי
מייחייב והתניא *למדתם אותם את בניכם
ולא בני בניכם ומה אני מקיים *והודעתם
לבניך ולבני בניך לומר לך שכל המלמד את
בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו למדו לו
ולבנו ולבן בנו עד סוף כל הדורות הוא דאמר
כי האי תנא דתניא ולמדתם אותם את בניכם
אין לי אלא בניכם בני בניכם מנין דת"ל
בניכם בניכם *ולא בנותיכם *אמר ריב"ל כל
המלמד את בן בנו תורה מעלה עליו הכתוב
כאילו קבלה מחר סיני שנאמר והודעתם
לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב רבי חייה בר
אבא אשכחיה לריב"ל דשדי דיסנא ארישיה
וקא ממשוי ליה לינוקא לבי *בנישתא א"ל מאי
כולי האי א"ל מי זוטרי מאי דכתיב והודעתם
לבניך וסמך ליה יום אשר עמדת לפני ה'
אלהיך בחורב מכאן ואילך רבי חייה בר
אבא לא טעים אומצא עד דמקרי לינוקא
ומוספיה רבה בר רב הונא לא טעים אומצא
עד דמייתי לינוקא לבית מדרשא אמר רב
ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מאי דכתיב *ושנתם לבניך אל תקרי
ושנתם אלא ושלשתם *לעולם *ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש
במשנה שליש בתלמוד מי יודע כמה חי ילא צריבא ליומי לפיכך נקראו
ראשונים סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה שהיו אומרים וא"ו
דגהון חציון של אותיות של ס"ת *דרש דרש חציון של תיבות *והתגלה
של פסוקים *כירסמנה חזיר מיער ע"ן דיער חציון של תהלים *והוא
רחום יכפר עון הציו דפסוקים בעי רב יוסף וא"ו דגהון מהאי גיסא או
מהאי גיסא א"ל *ניתי ס"ת ואימיניהו מי לא אמר רבה בר בר הנה *לא זו
משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום א"ל אינהו בקיאי בחסרות ויתרות
אנן לא בקיאינן בעי רב יוסף והתגלה מהאי גיסא או מהאי גיסא א"ל אביי
פסוקי מיהא ליתו לימנו' בפסוקי נמי לא בקיאינן *דכי אתא רב אחא בר אדא
אמר במערבא פסקי ליה להאי קרא לתלתא פסוקי *ויאמר ה' אל משה הנה
אנכי בא אליך בעב הענן תנו רבנן *חמשת *אלפים ושמונה מאות ושמונים
ושמונה פסוקים הוו פסוקי ס"ת יתר עליו תהלים שמונה חסר [א] ממנו דברי הימים שמונה *תנו רבנן ושנתם
שיהו דברי תורה מחודדים בכ"ף ששאם לא ידענו שאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד *שנאמר
אמור

היה אמינא (ל) לשמן גירא בעיניך א"ל רבא
לר' נתן בר אמי אדידך על צוארי דברייך
משיתסר ועד עשרים ותרתי ואמרי לה
מתמני סרי עד עשרים וארבעה כתנאי
יחנוך לער על פי דרכו ר' יהודה ורבי
נחמיה חד אמר משיתסר ועד עשרים
ותרתיין חד אמר מתמני סרי ועד עשרים
וארבעה: עד היכן חייב אדם ללמד את
בנו תורה אמר רב יהודה אמר שמואל בגון
זבולון בן דן שלימדו אבי אביו מקרא ומשנה
ותלמוד הלכות ואגדות מיתבי למדו מקרא
אין מלמדו משנה ואמר רבא מקרא זו תורה
כובולון בן דן ולא כובולון בן דן כובולון בן
דן שלימדו אבי אביו ולא כובולון בן דן
דאילו התם *מקרא משנה ותלמוד הלכות
ואגדות ואילו הבא מקרא לבד ואבי אביו מי
מייחייב והתניא *למדתם אותם את בניכם
ולא בני בניכם ומה אני מקיים *והודעתם
לבניך ולבני בניך לומר לך שכל המלמד את
בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו למדו לו
ולבנו ולבן בנו עד סוף כל הדורות הוא דאמר
כי האי תנא דתניא ולמדתם אותם את בניכם
אין לי אלא בניכם בני בניכם מנין דת"ל
בניכם בניכם *ולא בנותיכם *אמר ריב"ל כל
המלמד את בן בנו תורה מעלה עליו הכתוב
כאילו קבלה מחר סיני שנאמר והודעתם
לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב רבי חייה בר
אבא אשכחיה לריב"ל דשדי דיסנא ארישיה
וקא ממשוי ליה לינוקא לבי *בנישתא א"ל מאי
כולי האי א"ל מי זוטרי מאי דכתיב והודעתם
לבניך וסמך ליה יום אשר עמדת לפני ה'
אלהיך בחורב מכאן ואילך רבי חייה בר
אבא לא טעים אומצא עד דמקרי לינוקא
ומוספיה רבה בר רב הונא לא טעים אומצא
עד דמייתי לינוקא לבית מדרשא אמר רב
ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מאי דכתיב *ושנתם לבניך אל תקרי
ושנתם אלא ושלשתם *לעולם *ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש
במשנה שליש בתלמוד מי יודע כמה חי יודע כמה חי ילא צריבא ליומי לפיכך נקראו
ראשונים סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה שהיו אומרים וא"ו
דגהון חציון של אותיות של ס"ת *דרש דרש חציון של תיבות *והתגלה
של פסוקים *כירסמנה חזיר מיער ע"ן דיער חציון של תהלים *והוא
רחום יכפר עון הציו דפסוקים בעי רב יוסף וא"ו דגהון מהאי גיסא או
מהאי גיסא א"ל *ניתי ס"ת ואימיניהו מי לא אמר רבה בר בר הנה *לא זו
משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום א"ל אינהו בקיאי בחסרות ויתרות
אנן לא בקיאינן בעי רב יוסף והתגלה מהאי גיסא או מהאי גיסא א"ל אביי
פסוקי מיהא ליתו לימנו' בפסוקי נמי לא בקיאינן *דכי אתא רב אחא בר אדא
אמר במערבא פסקי ליה להאי קרא לתלתא פסוקי *ויאמר ה' אל משה הנה
אנכי בא אליך בעב הענן תנו רבנן *חמשת *אלפים ושמונה מאות ושמונים
ושמונה פסוקים הוו פסוקי ס"ת יתר עליו תהלים שמונה חסר [א] ממנו דברי הימים שמונה *תנו רבנן ושנתם
שיהו דברי תורה מחודדים בכ"ף ששאם לא ידענו שאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד *שנאמר
אמור

סור ממנה. ואית דמפרש ידך ממש, כלומר דרך תוכחה, והא דאמרין [מ"ו] י"א, א
[ויקרא יט, יד] לאוהרה למכה בנו גדול, איירי דוקא במכה והולך.

היה אמינא ליה לשתן גירא בעיניך. כלומר הייתי מתגרה בו ושטן
הוא יצר הרע ולא אירא שיחטיאני: אדידך על צוארי דברייך. צעוד
ידך תקיפה על בןך קודם שיגדיל ולא יקבל תוכחתך השיאו אשה:
משיסר. שני הגיע זמן לנטוס ויותר מעשרין ומרתין אל תאחרהו.
לשון אחר אדידך על צוארי דברייך
בשעה שעוד ידך תקיפה עליו הוא
וזיר ללמדו תוכחות ואמרי ומנו
משיתסר ועד עשרים ותרתי ואמרי לה
מתמני סרי על פי דרכו ר' יהודה ורבי
נחמיה חד אמר משיתסר ועד עשרים
ותרתיין חד אמר מתמני סרי ועד עשרים
וארבעה: עד היכן חייב אדם ללמד את
בנו תורה אמר רב יהודה אמר שמואל בגון
זבולון בן דן שלימדו אבי אביו מקרא ומשנה
ותלמוד הלכות ואגדות מיתבי למדו מקרא
אין מלמדו משנה ואמר רבא מקרא זו תורה
כובולון בן דן ולא כובולון בן דן כובולון בן
דן שלימדו אבי אביו ולא כובולון בן דן
דאילו התם *מקרא משנה ותלמוד הלכות
ואגדות ואילו הבא מקרא לבד ואבי אביו מי
מייחייב והתניא *למדתם אותם את בניכם
ולא בני בניכם ומה אני מקיים *והודעתם
לבניך ולבני בניך לומר לך שכל המלמד את
בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו למדו לו
ולבנו ולבן בנו עד סוף כל הדורות הוא דאמר
כי האי תנא דתניא ולמדתם אותם את בניכם
אין לי אלא בניכם בני בניכם מנין דת"ל
בניכם בניכם *ולא בנותיכם *אמר ריב"ל כל
המלמד את בן בנו תורה מעלה עליו הכתוב
כאילו קבלה מחר סיני שנאמר והודעתם
לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב רבי חייה בר
אבא אשכחיה לריב"ל דשדי דיסנא ארישיה
וקא ממשוי ליה לינוקא לבי *בנישתא א"ל מאי
כולי האי א"ל מי זוטרי מאי דכתיב והודעתם
לבניך וסמך ליה יום אשר עמדת לפני ה'
אלהיך בחורב מכאן ואילך רבי חייה בר
אבא לא טעים אומצא עד דמקרי לינוקא
ומוספיה רבה בר רב הונא לא טעים אומצא
עד דמייתי לינוקא לבית מדרשא אמר רב
ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מאי דכתיב *ושנתם לבניך אל תקרי
ושנתם אלא ושלשתם *לעולם *ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש
במשנה שליש בתלמוד מי יודע כמה חי יודע כמה חי ילא צריבא ליומי לפיכך נקראו
ראשונים סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה שהיו אומרים וא"ו
דגהון חציון של אותיות של ס"ת *דרש דרש חציון של תיבות *והתגלה
של פסוקים *כירסמנה חזיר מיער ע"ן דיער חציון של תהלים *והוא
רחום יכפר עון הציו דפסוקים בעי רב יוסף וא"ו דגהון מהאי גיסא או
מהאי גיסא א"ל *ניתי ס"ת ואימיניהו מי לא אמר רבה בר בר הנה *לא זו
משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום א"ל אינהו בקיאי בחסרות ויתרות
אנן לא בקיאינן בעי רב יוסף והתגלה מהאי גיסא או מהאי גיסא א"ל אביי
פסוקי מיהא ליתו לימנו' בפסוקי נמי לא בקיאינן *דכי אתא רב אחא בר אדא
אמר במערבא פסקי ליה להאי קרא לתלתא פסוקי *ויאמר ה' אל משה הנה
אנכי בא אליך בעב הענן תנו רבנן *חמשת *אלפים ושמונה מאות ושמונים
ושמונה פסוקים הוו פסוקי ס"ת יתר עליו תהלים שמונה חסר [א] ממנו דברי הימים שמונה *תנו רבנן ושנתם
שיהו דברי תורה מחודדים בכ"ף ששאם לא ידענו שאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד *שנאמר
אמור

היה אמינא (ל) לשמן גירא בעיניך א"ל רבא
לר' נתן בר אמי אדידך על צוארי דברייך
משיתסר ועד עשרים ותרתי ואמרי לה
מתמני סרי עד עשרים וארבעה כתנאי
יחנוך לער על פי דרכו ר' יהודה ורבי
נחמיה חד אמר משיתסר ועד עשרים
ותרתיין חד אמר מתמני סרי ועד עשרים
וארבעה: עד היכן חייב אדם ללמד את
בנו תורה אמר רב יהודה אמר שמואל בגון
זבולון בן דן שלימדו אבי אביו מקרא ומשנה
ותלמוד הלכות ואגדות מיתבי למדו מקרא
אין מלמדו משנה ואמר רבא מקרא זו תורה
כובולון בן דן ולא כובולון בן דן כובולון בן
דן שלימדו אבי אביו ולא כובולון בן דן
דאילו התם *מקרא משנה ותלמוד הלכות
ואגדות ואילו הבא מקרא לבד ואבי אביו מי
מייחייב והתניא *למדתם אותם את בניכם
ולא בני בניכם ומה אני מקיים *והודעתם
לבניך ולבני בניך לומר לך שכל המלמד את
בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו למדו לו
ולבנו ולבן בנו עד סוף כל הדורות הוא דאמר
כי האי תנא דתניא ולמדתם אותם את בניכם
אין לי אלא בניכם בני בניכם מנין דת"ל
בניכם בניכם *ולא בנותיכם *אמר ריב"ל כל
המלמד את בן בנו תורה מעלה עליו הכתוב
כאילו קבלה מחר סיני שנאמר והודעתם
לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב רבי חייה בר
אבא אשכחיה לריב"ל דשדי דיסנא ארישיה
וקא ממשוי ליה לינוקא לבי *בנישתא א"ל מאי
כולי האי א"ל מי זוטרי מאי דכתיב והודעתם
לבניך וסמך ליה יום אשר עמדת לפני ה'
אלהיך בחורב מכאן ואילך רבי חייה בר
אבא לא טעים אומצא עד דמקרי לינוקא
ומוספיה רבה בר רב הונא לא טעים אומצא
עד דמייתי לינוקא לבית מדרשא אמר רב
ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מאי דכתיב *ושנתם לבניך אל תקרי
ושנתם אלא ושלשתם *לעולם *ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש
במשנה שליש בתלמוד מי יודע כמה חי יודע כמה חי ילא צריבא ליומי לפיכך נקראו
ראשונים סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה שהיו אומרים וא"ו
דגהון חציון של אותיות של ס"ת *דרש דרש חציון של תיבות *והתגלה
של פסוקים *כירסמנה חזיר מיער ע"ן דיער חציון של תהלים *והוא
רחום יכפר עון הציו דפסוקים בעי רב יוסף וא"ו דגהון מהאי גיסא או
מהאי גיסא א"ל *ניתי ס"ת ואימיניהו מי לא אמר רבה בר בר הנה *לא זו
משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום א"ל אינהו בקיאי בחסרות ויתרות
אנן לא בקיאינן בעי רב יוסף והתגלה מהאי גיסא או מהאי גיסא א"ל אביי
פסוקי מיהא ליתו לימנו' בפסוקי נמי לא בקיאינן *דכי אתא רב אחא בר אדא
אמר במערבא פסקי ליה להאי קרא לתלתא פסוקי *ויאמר ה' אל משה הנה
אנכי בא אליך בעב הענן תנו רבנן *חמשת *אלפים ושמונה מאות ושמונים
ושמונה פסוקים הוו פסוקי ס"ת יתר עליו תהלים שמונה חסר [א] ממנו דברי הימים שמונה *תנו רבנן ושנתם
שיהו דברי תורה מחודדים בכ"ף ששאם לא ידענו שאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד *שנאמר
אמור

היה אמינא (ל) לשמן גירא בעיניך א"ל רבא
לר' נתן בר אמי אדידך על צוארי דברייך
משיתסר ועד עשרים ותרתי ואמרי לה
מתמני סרי עד עשרים וארבעה כתנאי
יחנוך לער על פי דרכו ר' יהודה ורבי
נחמיה חד אמר משיתסר ועד עשרים
ותרתיין חד אמר מתמני סרי ועד עשרים
וארבעה: עד היכן חייב אדם ללמד את
בנו תורה אמר רב יהודה אמר שמואל בגון
זבולון בן דן שלימדו אבי אביו מקרא ומשנה
ותלמוד הלכות ואגדות מיתבי למדו מקרא
אין מלמדו משנה ואמר רבא מקרא זו תורה
כובולון בן דן ולא כובולון בן דן כובולון בן
דן שלימדו אבי אביו ולא כובולון בן דן
דאילו התם *מקרא משנה ותלמוד הלכות
ואגדות ואילו הבא מקרא לבד ואבי אביו מי
מייחייב והתניא *למדתם אותם את בניכם
ולא בני בניכם ומה אני מקיים *והודעתם
לבניך ולבני בניך לומר לך שכל המלמד את
בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו למדו לו
ולבנו ולבן בנו עד סוף כל הדורות הוא דאמר
כי האי תנא דתניא ולמדתם אותם את בניכם
אין לי אלא בניכם בני בניכם מנין דת"ל
בניכם בניכם *ולא בנותיכם *אמר ריב"ל כל
המלמד את בן בנו תורה מעלה עליו הכתוב
כאילו קבלה מחר סיני שנאמר והודעתם
לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב רבי חייה בר
אבא אשכחיה לריב"ל דשדי דיסנא ארישיה
וקא ממשוי ליה לינוקא לבי *בנישתא א"ל מאי
כולי האי א"ל מי זוטרי מאי דכתיב והודעתם
לבניך וסמך ליה יום אשר עמדת לפני ה'
אלהיך בחורב מכאן ואילך רבי חייה בר
אבא לא טעים אומצא עד דמקרי לינוקא
ומוספיה רבה בר רב הונא לא טעים אומצא
עד דמייתי לינוקא לבית מדרשא אמר רב
ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מאי דכתיב *ושנתם לבניך אל תקרי
ושנתם אלא ושלשתם *לעולם *ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש
במשנה שליש בתלמוד מי יודע כמה חי יודע כמה חי ילא צריבא ליומי לפיכך נקראו
ראשונים סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה שהיו אומרים וא"ו
דגהון חציון של אותיות של ס"ת *דרש דרש חציון של תיבות *והתגלה
של פסוקים *כירסמנה חזיר מיער ע"ן דיער חציון של תהלים *והוא
רחום יכפר עון הציו דפסוקים בעי רב יוסף וא"ו דגהון מהאי גיסא או
מהאי גיסא א"ל *ניתי ס"ת ואימיניהו מי לא אמר רבה בר בר הנה *לא זו
משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום א"ל אינהו בקיאי בחסרות ויתרות
אנן לא בקיאינן בעי רב יוסף והתגלה מהאי גיסא או מהאי גיסא א"ל אביי
פסוקי מיהא ליתו לימנו' בפסוקי נמי לא בקיאינן *דכי אתא רב אחא בר אדא
אמר במערבא פסקי ליה להאי קרא לתלתא פסוקי *ויאמר ה' אל משה הנה
אנכי בא אליך בעב הענן תנו רבנן *חמשת *אלפים ושמונה מאות ושמונים
ושמונה פסוקים הוו פסוקי ס"ת יתר עליו תהלים שמונה חסר [א] ממנו דברי הימים שמונה *תנו רבנן ושנתם
שיהו דברי תורה מחודדים בכ"ף ששאם לא ידענו שאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד *שנאמר
אמור

היה אמינא (ל) לשמן גירא בעיניך א"ל רבא
לר' נתן בר אמי אדידך על צוארי דברייך
משיתסר ועד עשרים ותרתי ואמרי לה
מתמני סרי עד עשרים וארבעה כתנאי
יחנוך לער על פי דרכו ר' יהודה ורבי
נחמיה חד אמר משיתסר ועד עשרים
ותרתיין חד אמר מתמני סרי ועד עשרים
וארבעה: עד היכן חייב אדם ללמד את
בנו תורה אמר רב יהודה אמר שמואל בגון
זבולון בן דן שלימדו אבי אביו מקרא ומשנה
ותלמוד הלכות ואגדות מיתבי למדו מקרא
אין מלמדו משנה ואמר רבא מקרא זו תורה
כובולון בן דן ולא כובולון בן דן כובולון בן
דן שלימדו אבי אביו ולא כובולון בן דן
דאילו התם *מקרא משנה ותלמוד הלכות
ואגדות ואילו הבא מקרא לבד ואבי אביו מי
מייחייב והתניא *למדתם אותם את בניכם
ולא בני בניכם ומה אני מקיים *והודעתם
לבניך ולבני בניך לומר לך שכל המלמד את
בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו למדו לו
ולבנו ולבן בנו עד סוף כל הדורות הוא דאמר
כי האי תנא דתניא ולמדתם אותם את בניכם
אין לי אלא בניכם בני בניכם מנין דת"ל
בניכם בניכם *ולא בנותיכם *אמר ריב"ל כל
המלמד את בן בנו תורה מעלה עליו הכתוב
כאילו קבלה מחר סיני שנאמר והודעתם
לבניך ולבני בניך וסמך ליה יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב רבי חייה בר
אבא אשכחיה לריב"ל דשדי דיסנא ארישיה
וקא ממשוי ליה לינוקא לבי *בנישתא א"ל מאי
כולי האי א"ל מי זוטרי מאי דכתיב והודעתם
לבניך וסמך ליה יום אשר עמדת לפני ה'
אלהיך בחורב מכאן ואילך רבי חייה בר
אבא לא טעים אומצא עד דמקרי לינוקא
ומוספיה רבה בר רב הונא לא טעים אומצא
עד דמייתי לינוקא לבית מדרשא אמר רב
ספרא משום ר' יהושע בן חנניא מאי דכתיב *ושנתם לבניך אל תקרי
ושנתם אלא ושלשתם *לעולם *ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש
במשנה שליש בתלמוד מי יודע כמה חי יודע כמה חי ילא צריבא ליומי לפיכך נקראו
ראשונים סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה שהיו אומרים וא"ו
דגהון חציון של אותיות של ס"ת *דרש דרש חציון של תיבות *והתגלה
של פסוקים *כירסמנה חזיר מיער ע"ן דיער חציון של תהלים *והוא
רחום יכפר עון הציו דפסוקים בעי רב יוסף וא"ו דגהון מהאי גיסא או
מהאי גיסא א"ל *ניתי ס"ת ואימיניהו מי לא אמר רבה בר בר הנה *לא זו
משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום א"ל אינהו בקיאי בחסרות ויתרות
אנן לא בקיאינן בעי רב יוסף והתגלה מהאי גיסא או מהאי גיסא א"ל אביי
פסוקי מיהא ליתו לימנו' בפסוקי נמי לא בקיאינן *דכי אתא רב אחא בר אדא
אמר במערבא פסקי ליה להאי קרא לתלתא פסוקי *ויאמר ה' אל משה הנה
אנכי בא אליך בעב הענן תנו רבנן *חמשת *אלפים ושמונה מאות ושמונים
ושמונה פסוקים הוו פסוקי ס"ת יתר עליו תהלים שמונה חסר [א] ממנו דברי הימים שמונה *תנו רבנן ושנתם
שיהו דברי תורה מחודדים בכ"ף ששאם לא ידענו שאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד *שנאמר
אמור

ומתלעין אינהו הוו בקיאי בהסרות וימרות, ש"מ לענין אומיות אימנר (שבת סט:).